

	Iktatószám	<h1>Budapestre vonatkozó újságcikkek</h1>	Osztályozás
	Szerző		725.091
	Cím <i>A modern városszabályozás.</i>		Hely
	Forrás: <i>Budapesti hírlap</i>		Idő
Bp. (Hely)	1914 1/7 (Idő)	(Köt. v. füz.)	Személy
			Helyszám

FŐVÁROSI ÜGYEK.

A modern városszabályozás.

A Magyar Építőművészek Szövetsége meghívta Jansen Hermann berlini építőművészt, a Gross-Berlin-pályázaton első díjjal kitüntetett munka szerzőjét, hogy tartson előadást a városok modern szabályozásáról. Az előadást Jansen a szövetségnek a Ferenciek-bazárában levő helyiségében tartotta meg s a fölolvasáson megjelentek: *Bárczy* István dr. polgármester, *Bakos* János miniszteri tanácsos, *Krátky* János, *Fock* Ede és *Harrer* Ferenc dr. városi tanácsosok, *Kabdebó* Gyula és *Wargha* László műszaki tanácsosok, *Ripka* Ferenc dr. és *Bernauer* Izidor gázgyári igazgatók, *Forbát* Imre dr., *Lajta* Béla, számos fővárosi bizottsági tag, technikus, és építőkarunk sok kitűnősége, orvosok, műkertészek, a városépítés forgalmi és egészségügyi problémáját érdeklődéssel kísérik.

Jansen, a ki előadását szombaton este hat óra-
kor folytatni fogja, tegnap csak általánosságban be-
szélt a városok szabályozásáról, részleteiben követ-
kező előadásán fogja példákkal illusztrálni a kö-
vetkezőkben elmondandó elveit:

A forgalmat szerinte a városi lakóházak tömb-
jéből, a kis utcáiból ki kell vonni. Nagy városokban
elegendő az, ha a folyton növekvő és a jövőben ki-
zárólagos *automobil- és elektromos vasuti forgalmat*
kevés és széles, olyan utvonalakon bonyolítják le, a
melyek részben a város vagy városrész periferiáin,
részben pedig helyesen vezetve a városon keresztül
haladnak.

Közp. nyomt. XX. cs.

Keresztutcákkal nem zavart zárt házsorok kell
hogy határolják eme fő, mondjuk átmenő közleke-
désre szánt utvonalakot, mert Jansen szerint a fő-
uton, átmenően röviden és gyorsan kell a nagyvá-
rosi embernek lebonyolítani tudni az utját. Nem
szabad tehát, hogy átlag 70—120 méterre szakítsák
meg a zárt házsorokat a fő utvonatra kereszt irány-
ban torkoló utcák. A helyes városrendezésnél főkö-
vetelés, hogy ha 500—700 méterre szeli át egy-egy
utca a fő utvonalat. Gyalogosok részére külön át-
járók alkalmazandók, hogy a gyors közlekedés biz-
tosítva legyen és elejét vegyék azoknak a szeren-
csétlenségeknek, a melyeknek a legképzettebb kocsi-
vezetők is ki vannak téve, ha a keresztutcákból ki-
jövő kocsikkal találkozhatnak. Minél szélesebb az ut,
annál nagyobb gyorsasággal közlekedhetnek rajta a
kocsik. Ma a széles utvonalakon 10—15 kilométer
gyorsasággal, néhány év múlva pedig 40—50 kilo-
méter gyorsasággal haladhatnak majd az elektro-
mos vasutak és autók, természetesen föltéte-
lezve, hogy a kereszt-utakat lehetőleg megszüntetik.

De a mig egyrészt a gyors közlekedést lebo-
nyolító utakra gondot kell fordítani, másrészt a
gyalogosok igazát s a lakosság egészségügyét is meg-
kell védeni. A nagyvárosi embernek szüksége van
arra, hogy csendes, *kertes utakon* járhatson na-
ponta s a helyes városrendezésnél mód és alkalom
nyílik majd arra, hogy a városon vagy városrészen
átvonuló nagy kertes uton üdüljenek a város lakói
akkor, a midőn egyuttal napi foglalkozásuk elinté-
zésében járnak.

A nagyvárosok jelenlegi terei, a város forgal-
mának közepén vannak. Nálunk például a Deák-
tér, Erzsébet-tér, József-tér, Gizella-tér, Vigadó-
tér, Ferenc József-tér, mind egymás mellett van-

nak, holott a tereknek ez az elrendezése nem olcsó
és nem biztosít a rendes utcakénál több levegőt.
Hiba, hogy a nagyvárosok külső részében, ahol még
van alkalom a régi hibákat megjavítani és a város-
rendezést helyesebb irányba terelni, föntartották a
mai szisztémát és itt is, ott is a forgalmasabb ut-
testek közé tereket ékelnek.

A sok kisebb tér helyett és a helytelenül el-
rendezett keresztül-kasul menő, minden irányban
haladó és körülbelül egyenlő értékű utcák helyett
termegtakarítással, tehát több beépíthető területtel
és kevesebb utcaterülettel lehet a városon keresztül
menő *virágos, kertes mező-csíkot* vezetni, a hol az
iskolák állnának, jó levegőben, a hová belenyílná-
nak a lakóházak utcái. Ebből az 1000—1500 mé-
ter hosszú kertes utcából kapnák a jó levegőt. A
lakóház-utcáknak *déli irányban* kellene futniok,
hogy minél hosszabb ideig süssön oda a nap. A
lakóház-tömböket úgy kellene megépíteni, hogy

vetelni és ezt kell kifejtetni nemzeti, politikai és pol-
gári szempontból. És rá lehet mutatni arra, hogy
ha Budapest megkapja jogos kérése teljesítését, még
mindig kevesebbet kap, mint a mennyi megilleti,
mert nem jut arra a jelentőségre, mint a nemzeti-
ségek, vagy a csekélyebb kulturális fokon álló ke-
rültek. Rá kell mutatni a többi városokra is, hogy
azok is igazságosan képviseltesék magukat a ma-
gyarság megóvása érdekében, de főképpen azért,
hogy önállóságra tegyenek szert és ne függjenek a
hozzájuk odacsapott falvaktól. Ha a kormány fő-
városi korteseket hívott magához és ezek informál-
ták, ez hidegen hagyja, mert már annyi visszaélés
történt, hogy ily kis visszaélések iránt érzéketlen.
Ez épp olyan, mintha töröket szurkálnak valaki-
nek a szívébe és akkor az illető a vimmerlik miatt
panaszokodnék.

Schubert Sándor felszólalása után *Bárczy* Ist-
ván dr. polgármester kérte a bizottságot, hogy ha
tárgozatukba főképpen a városok érvényesítésének,
politikai eszközeit foglalják bele. Az ülés ebben az
értelemben fogadta el *Platthy* György kiegészített
indítványát.